

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO
ZARZĄD ODDZIAŁU
83-400 KOŚCIERZYNA
ul. TRAUGUTTA 7
tel. 58 686 39 44

Kościerzyna., dnia 28.08.2014r

ZOZNP.078.14.21.2014

Sz. P.
Grażyna Wołodzin
Dyrektor
Zespołu Kształcenia
w Wielkim Klinczu

Szanowna Pani,

W odpowiedzi na zapytanie skierowane do ZNP Zarządu Oddziału w Kościerzynie wskazuję co następuje.

Zgodnie z ustawą o związkach zawodowych na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej pracownikowi przysługuje zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy. Instytucję tę normuje art. 31 ust. 1 z ustawą z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 79, poz. 854 ze zm.)

Art. 31. 1. Prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej przysługuje:

- 1) częściowo jednemu pracownikowi w miesięcznym wymiarze godzin równym liczbie członków zatrudnionych w zakładzie pracy, gdy ich liczba jest mniejsza od 150;*
- 2) jednemu pracownikowi, gdy związek liczy od 150 do 500 członków zatrudnionych w zakładzie pracy;*
- 3) dwóm pracownikom, gdy związek liczy od 501 do 1000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy;*
- 4) trzem pracownikom, gdy związek liczy od 1001 do 2000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy;*
- 5) kolejnemu pracownikowi za każdy rozpoczęty nowy tysiąc, gdy zakładowa organizacja związkowa liczy ponad 2000 członków zatrudnionych w zakładzie pracy;*
- 6) w niepełnym wymiarze godzin i wtedy może ono być udzielane większej liczbie pracowników, zgodnie z zasadami zawartymi w punktach poprzedzających.*

Zwolnienie od pracy dla określonej w ust. 1 liczby pracowników może wystąpić każda z działających u pracodawcy zakładowych organizacji związkowych, w granicach wskazanych w tych przepisach. Liczby członków związku, o których mowa w ust. 1, obejmują tylko pracowników zatrudnionych u pracodawcy, a więc z wyłączeniem innych osób będących członkami związku, jak: emerytów, rencistów, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą, bezrobotnych. Zwolnienie od pracy mogą uzyskać wskazani przez zarząd zakładowej organizacji związkowej członkowie tego zarządu w pełnym wymiarze czasu pracy lub jego części, na cały okres kadencji w zarządzie albo jedynie na część tej kadencji.

Zwolnienie takie może, w zależności od wniosku, być udzielone z zachowaniem prawa do wynagrodzenia albo bezpłatnie. W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w sprawie - trybu udzielania urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych oraz zakresu uprawnień przysługujących pracownikom w czasie urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy (dalej: rozporządzenie), wniosek taki jest wiążący dla pracodawcy, który obowiązany jest udzielić zwolnienia od pracy temu pracownikowi, na takich warunkach i na taki okres, jakie zostały wskazane we wniosku.

§ 4. 1. Pracodawca jest obowiązany, na wniosek zarządu zakładowej organizacji związkowej, zwolnić pracownika z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie tej organizacji, jeżeli zakładowa organizacja związkowa wykaże we wniosku, że zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie zwolnienia, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234, z 1994 r. Nr 43, poz. 163 oraz z 1996 r. Nr 1, poz. 2, Nr 24, poz. 110 i Nr 61, poz. 283).

Zgodnie z § 4 ust 2 rozporządzenia: *Wniosek zarządu zakładowej organizacji związkowej powinien zawierać:*

- 1) wskazanie pracownika, któremu zwolnienie od pracy ma być udzielone,*
- 2) wskazanie okoliczności uzasadniających udzielenie zwolnienia od pracy,*
- 3) wskazanie, że zwolnienie od pracy ma być udzielone z zachowaniem prawa do wynagrodzenia albo bezpłatnie,*
- 4) określenie wymiaru i okresu zwolnienia od pracy.*

W tym miejscu zauważyć należy, iż paragraf 4 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia nie nakłada obowiązku uzasadniania dlaczego korzysta się ze swojego prawa i dlaczego nie korzysta się z innego prawa jakim jest urlop bezpłatny. Praktyka żądania takiego uzasadnienia jest nieprawidłowa, niepoparta przepisami prawa i blokuje udzielenie przedmiotowego zwolnienia. Uzasadnienie o którym mowa dotyczy wykazania zasadności zwolnienia np. z uwagi na ilość pracy związkowej i niemożność pogodzenia obowiązków związkowych z pracą.

Wniosek złożony w przedmiotowej sprawie uznać należy za kompletny i prawidłowy, a skorzystanie z instytucji zwolnienia od pracy w wymiarze w nim wskazanym za prawnie dopuszczalne.

Zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej jest instytucją odmienną od urlopu bezpłatnego przewidzianego ustawą z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 ze zm.) w art. 68 tejże ustawy.

Nauczyciel może otrzymać urlop bezpłatny dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych, a bezpłatny także z innych ważnych przyczyn. Udzielenie urlopu bezpłatnego nie jest jednak obligatoryjne, a pracodawca może odmówić udzielania urlopu bezpłatnego bez podania przyczyny. Udzielenie urlopu bezpłatnego ma zastosowanie jednak w nieco innych okolicznościach np. możliwe jest w przypadku pełnia funkcji w celu pełnienia funkcji dyrektora w jednostce organizacyjnej gminy.

Reasumując, pełnienie przez pracownika funkcji związkowej z wyboru może mieć miejsce poza zakładem pracy i wówczas takiemu pracownikowi przysługuje prawo do urlopu bezpłatnego zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167), bądź w zarządzie działającej u pracodawcy zakładowej organizacji związkowej i wtedy stosownie do przepisu art. 31 ust. 1 i 2 ww. ustawy, pracownikowi przysługuje prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji (w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin), z zachowaniem prawa do wynagrodzenia lub bezpłatnie. Na mocy art. 34 ustawy o związkach zawodowych, przepisy art. 31 ust. 1 i 2 stosuje się do międzyzakładowej organizacji związkowej obejmującej swoim działaniem pracodawcę. Nie ma więc podstaw do kwestionowania w niniejszym przypadku podstawy i zasadności zastosowania tejże instytucji.

Za Zarząd